

РЕАЛІЗАЦІЯ ПЛАНУ ДІЇ BEPS В УКРАЇНІ

Литвинова А.І., гр. ФЗ-19М

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **І.С. Андрищенко**
Харківський державний університет харчування та торгівлі

У світі, що стає дедалі більш взаємопов'язаним, національне податкове законодавство не завжди крокувало в ногу з глобальними корпораціями, мінливим рухом капіталу та розвитком цифрової економіки: усі ці чинники сприяли тому, щоб дозволити суб'єктам малого та середнього бізнесу застосовувати правила так, щоб призвести до подвійного неоподаткування, що матиме негативні наслідки для справедливості та цілісності податкових систем.

Міжнародна спільнота доклала спільних зусиль, а лідери Великої двадцятки узгодили амбітний і всебічний План BEPS (розширення оподаткованої бази й виведення прибутку з-під оподаткування), розроблений спільно з учасниками ОЕСР, для відновлення довіри до міжнародної системи оподаткування, а також забезпечення оподаткування прибутку там, де здійснюється економічна діяльність та створюється вартість.

Пакет BEPS складається зі звітів щодо 15 заходів:

1. Вирішення податкових проблем «цифрової економіки».
2. Нейтралізація наслідків гібридних податкових схем.
3. Розроблення ефективних правил стосовно контрольованих іноземних компаній (КІК).
4. Обмеження розширення бази оподаткування шляхом вирахування з бази оподаткування відсотків та інших фінансових виплат.
5. Підвищення ефективності протидії шкідливим податковим практикам з урахуванням принципу прозорості та сутності.
6. Запобігання наданню пільг, передбачених угодами про уникнення подвійного оподаткування, за невідповідних обставин.
7. Запобігання штучному уникненню статусу постійного представництва.
- 8-10. Узгодження наслідків трансфертного ціноутворення із створенням вартості: нематеріальні активи, ризики та капітал операції з високим рівнем ризику.
11. Вимірювання та моніторинг BEPS.
12. Обов'язкові правила розкриття інформації.
13. Документація з трансфертного ціноутворення та звітність в розрізі країн.

14. Підвищення ефективності механізмів урегулювання спорів.

15. Розроблення багатостороннього інструменту для внесення змін до угод про уникнення подвійного оподаткування.

Ці заходи розроблені для реалізації на національному рівні та шляхом застосування положень податкових угод у координованому порядку, за підтримки цільового моніторингу та посилення прозорості. Пакет містить результати значних та роздільних зусиль ОЕСР та країн Великої двадцятки, які працюють разом над рівними підставами, за участі дедалі більшої кількості країн, що розвиваються. Пакет BEPS складається з п'ятох типів результатів з різними статусами:

1. Мінімальні стандарти узгоджені для боротьби з проблемами у випадках, коли відсутність дій деяких країн призвела би до негативних наслідків для інших країн. Вони є основою реалізації BEPS. Моніторинг включатиме оцінку дотримання мінімальних стандартів у формі періодичного та публічного звіту щодо того, що країни зробили для реалізації цих результатів BEPS.

2. Загальні підходи сприятимуть конвергенції національних практик. Очікується, що з часом, при реалізації цих дій, погляди країн зближаться. Рекомендації з розробки національних правил і модельних положень угоди були узгоджені разом з детальними коментарями щодо їх втілення. У майбутньому загальні підходи можуть стати мінімальними стандартами.

3. З посиленням міжнародних стандартів існуючі стандарти оновилися і стали більш ефективними для ліквідації подвійного оподаткування та припинення зловживань. Це обумовлює набір узгоджених настанов, які відображають загальне розуміння та тлумачення положень на підставі Модельних податкових конвенцій ОЕСР та ООН. У цих сферах потрібне доопрацювання, яке дозволить СФА, за необхідності, надати додаткові роз'яснення нового формулювання угоди та настанов, впроваджених у звітах щодо Заходу 7 та Заходах 8-10.

4. Передові практики були розроблені для підтримки країн, що мають намір посилити своє національне законодавство у певних сферах. Підхід передових практик не є обов'язковим, навіть для країн-учасниць ОЕСР, проте відображає домовленість між учасниками, втілення якої планується на практиці.

5. Аналітичні звіти також були випущені, призводячи до подальших робіт з моніторингу та реалізації. Розвиток зусиль в рамках Заходу 1 та Заходу 11 вимагатиме моніторингу одночасно з переговорами щодо розробки багатостороннього інструменту (відповідно до Заходу 15).